

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533 จำนวน 169 เรื่อง มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรองซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533

2. เพื่อศึกษาปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533

3. การศึกษารึ้นนี้ใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) ซึ่งดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

3.1 สืบค้นและศึกษาบทร้อยกรองเพื่อคัดเลือกบทร้อยกรองที่สะท้อนปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ ซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533 เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

3.2 ศึกษาค้นคว้าสภาพปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ตลอดจนเหตุการณ์ของสังคมชนบทภาคใต้ จากเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา

3.3 นำเอาปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ในบทร้อยกรองตามที่กำหนดไว้ มาศึกษาค้นคว้าตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3.4 สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายและเสนอแนะ

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533 ทั้ง 169 เรื่อง สรุปได้ว่า ผู้เขียนมีกลวิธีในการนำเสนอปัญหาดังกล่าวด้วยกลวิธี ดังนี้

1. การเสนอเนื้อหาสาระ ผู้เขียนได้ใช้กลวิธี 13 วิธีด้วยกัน เพื่อให้เนื้อหาสาระเป็นที่น่าสนใจและชวนติดตามแก่ผู้อ่านมากที่สุดตามลำดับ ดังนี้

- 1.1 ผูกเป็นเรื่องราว (ผนวก.หน้า 296)
- 1.2 บอกเล่าเป็นตำนาน (ผนวก.หน้า 296)
- 1.3 เสนอเรื่องจริง (ผนวก.หน้า 296)
- 1.4 ระบุเวลาของเรื่องราว (ผนวก.หน้า 296)
- 1.5 เขียนเรื่องด้วยบทสนทนา (ผนวก.หน้า 296)
- 1.6 ชี้แนะแนวทางปฏิบัติ (ผนวก.หน้า 297)
- 1.7 สร้างความขัดแย้ง (ผนวก.หน้า 297)
- 1.8 กล่าวเสียดสีประชดประชัน (ผนวก.หน้า 297)
- 1.9 ประท้วงและเรียกร้อง (ผนวก.หน้า 297)
- 1.10 ปลุกระดม (ผนวก.หน้า 297)
- 1.11 ท้าทาย (ผนวก.หน้า 297)
- 1.12 ตั้งคำถาม (ผนวก.หน้า 297)
- 1.13 ชมวดปม (ผนวก.หน้า 298)

กลวิธีดังกล่าว ผู้เขียนได้นำเอาเนื้อหาสาระที่เกิดและปรากฏขึ้นจริงในชนบทภาคใต้ มาเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และเหตุการณ์ พร้อมทั้งแสดงความคิดและวิธีการแก้ไขปัญหาให้เสร็จสิ้น

2. การเสนอความคิดของกวี ผู้เขียนได้ใช้กลวิธี 4 วิธี ดังนี้
 - 2.1 การเสนอแนวคิดใหม่ (ผนวก.หน้า 298)
 - 2.2 การใช้สัญลักษณ์ (ผนวก.หน้า 298)
 - 2.3 การสร้างบุคลาธิษฐาน (ผนวก.หน้า 298)
 - 2.4 การใช้สุภาษิต สำนวนและคำพังเพยเปรียบเทียบ (ผนวก.หน้า 298)
3. การเสนอภาพพจน์ ผู้เขียนได้ใช้กลวิธี 3 วิธี ดังนี้
 - 3.1 ใช้วิธีอุปมาอุปไมย (ผนวก.หน้า 298)
 - 3.2 ใช้วิธีเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์ (ผนวก.หน้า 298)
 - 3.3 ใช้วิธีพรรณนาและบรรยาย (ผนวก.หน้า 299)

ปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533 นั้น พบว่าปัญหาที่ปรากฏแยกศึกษาได้ 3 ด้าน คือ

1. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินของชาวชนบทภาคใต้ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากปัญหาความยากจน รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ปัญหาเรื่องการประกอบอาชีพ เป็นปัญหาที่เกิดจากความไม่มั่นคงในอาชีพเพราะมีอุปสรรคจากภัยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ด้วยกันเอง ปัญหาเรื่องการเอาวัดเอาเปรียบ ซึ่งเกิดจากนายทุนอิทธิพล คอยเอาวัดเอาเปรียบประชาชนผู้มีรายได้น้อย จนเกิดความคับแค้นใจให้แก่ผู้เสียเปรียบตลอดมา ปัญหาผลผลิตและราคาสินค้า ที่เกิดจากปัญหาราคาขายที่ถูกเกินไป โดยรัฐบาลไม่สามารถประกันราคาให้ได้ นอกจากนั้นยังถูกฉ้อโกงจากพ่อค้า ส่วนสินค้าอื่น ๆ ที่ชาวบ้านซื้อมาบริโภคราคากลับแพง และภัยจากธรรมชาติทำให้ผลผลิตเสียหาย ปัญหาการว่างงาน เกิดจากบรรดาหนุ่มสาวทั้งบ้านเรือนออกไปทำกินต่างท้องถิ่นหรือในเมืองหลวง ปัญหาที่ดินทำกิน เกิดจากการแก่งแย่งที่ดิน โดยกลุ่มนายทุนอิทธิพล การเปลี่ยนแปลงที่ทำกิน การตัดไม้ทำลายป่าและปัญหาจากภัยธรรมชาติ

ซึ่งปัญหาเหล่านี้นับเป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา
ด้านเศรษฐกิจของชาวชนบทภาคใต้ และก่อให้เกิดปัญหาในด้านอื่น ๆ ตามมา

2. ปัญหาด้านสังคม เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่ของ
ชาวชนบทภาคใต้ ที่จะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ปัญหาเหล่านี้ ได้แก่
ปัญหาด้านการศึกษา จะเห็นว่า ประชาชนให้ความสนใจต่อการศึกษาน้อย
สภาพแวดล้อมเป็นภัยต่อการศึกษา และถูกขัดขวางจากขบวนการโจรก่อการร้าย
(ชก.) เป็นต้น ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เมื่อชาวชนบทมีสุขภาพที่ไม่สมบูรณ์ทั้ง
ร่างกายและจิตใจ ปัญหาด้านศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภาษา เกิดจาก
ความแตกต่างด้านศาสนา ความเจริญด้านวัตถุรวดเร็วจนเกินไปและจากความ
ยากจนของชาวชนบท เป็นต้น ปัญหาด้านความเชื่อ อันเนื่องมาจากความเชื่อที่มีมา
แต่โบราณ ความยากจนขาดที่พึ่งพายามทุกข์ยาก การถูกครอบงำจากผู้มีอิทธิพล
ต่าง ๆ ปัญหาความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านชนบท ที่เกิดจากความเจริญของบ้าน
เมือง การทำลายธรรมชาติและการเปลี่ยนอาชีพของชาวชนบท ปัญหาการตัดไม้
ทำลายป่า ก่อให้เกิดปัญหาภัยธรรมชาติตามมาอย่างมากมาย เช่น น้ำท่วม ฝนแล้ง
 เป็นต้น ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากถูกคุกคามจากโจร
ผู้ร้าย และถูกกดขี่ข่มเหงจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น และปัญหาอิทธิพลและอำนาจมืด
ซึ่งเกิดจากพวกนายทุนอิทธิพลและชนชั้นปกครองบางคนทำการกดขี่ขูดรีด ข่มขู่
เช่นฆ่าประชาชนที่ขัดขวางผลประโยชน์

ดังนั้น ปัญหาเหล่านี้จึงเป็นปัญหาที่มีผลกระทบที่รุนแรงต่อสภาพความ
เป็นอยู่ของชาวชนบทภาคใต้จนเกิดปัญหาสังคมตามมา

3. ปัญหาด้านการเมือง เป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากปัจจัยด้าน
เศรษฐกิจ สังคมและอำนาจการปกครองของรัฐบาล ที่ส่งผลกระทบต่อชาวชนบทซึ่ง
ปัญหาที่พบได้แก่ ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง อันเป็นปัญหาความไม่
เข้าใจระหว่างรัฐกับชาวชนบท ปัญหาจากสิทธิเสรีภาพและการปกครองเกิดจาก
ชาวชนบทถูกวิตรอนสิทธิและเสรีภาพจนเกินไป อีกทั้งมีการสร้างความแตกแยกทาง

ความคิดเพื่อผลประโยชน์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ปัญหาจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) เกิดจากการที่ประชาชนได้รับผลกระทบจากการปราบปรามคอมมิวนิสต์ (ผกค.) บ้างถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ต้องหลบหนีเข้าป่า หรืออพยพออกจากพื้นที่และปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้าย (ขจก.) ประชาชนได้รับผลกระทบจากการคุกคามด้วยวิธีการต่าง ๆ นานาจากขบวนการดังกล่าว

ผลจากการศึกษาปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ซึ่งพิมพ์ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533 นั้น จะเห็นได้ว่าในเรื่องกลวิธีการนำเสนอปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ ผู้เขียนสามารถนำเอาปัญหาดังกล่าวมาเสนอเป็นเนื้อหาสาระ เสนอความคิดของกวี และการเสนอภาพพจน์ สำหรับในกลวิธีการเสนอเนื้อหาสาระนั้น จะเห็นว่าออกมาในหลายลักษณะ ซึ่งแต่ละลักษณะล้วนน่าสนใจและน่าติดตาม เพราะส่วนใหญ่ของเรื่องราวที่ผู้เขียนเสนอออกมาจะได้มาจากข้อมูลหรือวัตถุดิบจากชีวิตจริงของปัญหาที่เกิดขึ้นในชนบท เช่น ชาวชนบทส่วนใหญ่ยากจน เพราะการทำมาหากินไม่มั่นคง และภัยจากธรรมชาติแต่ละครั้งเกิดความสุขเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก และยังมีภัยจากโจรผู้ร้ายคุกคาม ภัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่วางตัวอยู่เหนือประชาชน ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นการบอกกล่าว เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเพื่อให้ผู้รับผิดชอบต่อบ้านเมืองได้ลงมาดูแลแก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้หมดสิ้นไป ส่วนกลวิธีการเสนอความคิดนั้น ผู้เขียนได้เสนอในสิ่งที่เป็นปัญหามากกระทบกับอารมณ์ความรู้สึกออกมาในรูปแบบของความแปลกใหม่ โดยอาศัยความรู้สึกร่วมระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และธรรมชาติเป็นตัวแทนความรู้สึกนึกคิดของชีวิตมนุษย์ และกลวิธีการเสนอภาพพจน์นั้น ผู้เขียนได้บรรยายภาพให้ผู้อ่านเกิดมโนภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น พร้อมทั้งบรรยายภาพเปรียบเทียบให้เกิดความรู้สึกนึกคิด

กลวิธีดังกล่าวจึงทำให้บทร้อยกรองเสมือนมีชีวิตจิตใจ ผู้อ่านได้รับรู้และเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับผู้เขียน และมองเห็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการเสนอ เพื่อจะได้รับรู้และเห็นความสำคัญของบทร้อยกรอง

และจากการศึกษาปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรองนั้น จะเห็นได้ว่าปัญหามากมายที่เกิดขึ้นล้วนส่งผลกระทบต่อทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชนบทภาคใต้ ให้ได้รับความเดือดร้อนไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ที่ชาวชนบทต้องต่อสู้กับความอดอยากยากจน ความไม่มั่นคงในการประกอบอาชีพเมื่อถูกพ่อค้านายทุนคอยฉวยโอกาสเอารัศเอาเปรียบ คอยกดขี่กดขี่ราคาผลผลิตและค่าจ้างแรงงาน พร้อมทั้งขึ้นราคาสินค้าที่ประชาชนซื้อมาบริโภค นอกจากนั้นยังถูกภัยร้ายจากธรรมชาติทำลายทั้งชีวิตและทรัพย์สินด้านการเกษตรเสียหาย ส่วนปัญหาด้านสังคม ชาวชนบทต้องต่อสู้กับความเป็นอยู่รอบด้านจนเกิดปัญหาชีวิตและครอบครัว เมื่อเกิดภัยธรรมชาติขึ้น ทำให้ชาวชนบทต้องลำบากไร้ที่พึ่งพา บ้างเกิดปัญหาสุขภาพอนามัยต้องอาศัยพึ่งพาพ่อมดหมอผีและความเชื่อที่มีอยู่ในหมู่บ้าน และบางครั้งยังถูกรอบงำจากอำนาจมืดของผู้มีอิทธิพล รวมทั้งยังเกิดความหวาดผวาท่อการคุกคามของโจรผู้ร้ายอยู่ตลอดเวลา และปัญหาด้านการเมือง จะเห็นว่าชาวชนบทภาคใต้ต้องถูกริดรอนสิทธิเสรีภาพจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง ซึ่งบางครั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ร่วมมือกับพวกนายทุนอิทธิพลกดขี่ข่มเหงข่มขู่หรือเช่นฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์อีกด้วย นอกจากนั้นชาวชนบทยังได้รับความเดือดร้อนจากภัยของขบวนการโจรก่อการร้าย (ชก.) ที่คุกคามทุกรูปแบบและผลกระทบจากการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ทำให้ชาวชนบทต้องสูญเสียอย่างหนัก จึงนับได้ว่าปัญหาทั้งสามด้านนั้นเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นกับชาวชนบทภาคใต้ตลอดมา

ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนหนึ่งเราสามารถนำมาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับด้านกลวิธีต่าง ๆ ในการนำปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ มาเสนอในวรรณกรรมประเภทบทร้อยกรองในอีกแง่มุมหนึ่ง และปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ผู้เขียนนำมาเสนอนี้ ล้วนสร้างขึ้นจากความเป็นไปในสังคมที่ผู้เขียนมุ่งหวังจะชี้จุดอ่อนหรือข้อบกพร่องผิดพลาดในสังคมตามทัศนะของตน อาจให้ความเพลิดเพลินและน่าสนใจตามลักษณะของงานและกลวิธีที่เหมาะสม แต่สิ่งที่เป็นความคาดหมาย

ของผู้เขียนคือ ความต้องการที่จะช่วยเผยแพร่เพื่อกระตุ้นให้ผู้อ่านได้รับรู้ และรู้
เห็นความเป็นไปในสังคม และผลพลอยได้คือความคิดที่ต้องการให้เกิดการแก้ไข
ปัญหาต่าง ๆ ที่ชี้แนะไว้ร่วมกัน ดังนั้น ความพยายามของนักเขียนย่อมขึ้นอยู่กับ
ผู้อ่านเป็นสำคัญ สำหรับปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรองซึ่งพิมพ์
ในระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533 นั้น อาจเกิดขึ้นก่อนปี พ.ศ. 2521 หรืออาจ
จะเกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533 ล้วนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต ซึ่ง
บางปัญหาอาจจะจบสิ้นไปแล้ว ส่วนบางปัญหายังเกิดขึ้นต่อเนื่องไม่สิ้นสุด ถือเป็น
การเรียนรู้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเรื่องราวในอดีตเพื่อการสร้างสรรค์อนาคต
ในสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาปัญหาสังคมชนบทภาคใต้ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ซึ่งพิมพ์ใน
ระหว่างปี พ.ศ. 2521-2533 นั้น ทำให้เห็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
ได้ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบปัญหาสังคมชนบทภาคใต้กับปัญหาสังคมชนบทภาคอื่น ๆ
ที่ปรากฏในวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ซึ่งอาจพบประเด็นปัญหาที่น่าสนใจยิ่งขึ้น
2. ศึกษาปัญหาสังคมของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ที่สะท้อนใน
วรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้การศึกษาวรรณกรรมกว้างขวางยิ่งขึ้น